

Programación do módulo Promoción de la salud y apoio psicológico al paciente

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36017430	IES Ricardo mella	Vigo	2024-25

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	Sanidade	CM19011	CUIDADOS AUXILIARES DE ENFERMERÍA	MEDIO	Adultos Modular

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Duracións das sesións
CM0308	PROMOCIÓN DA SAÚDE E APOIO PSICOLÓXICO Ó PACIENTE	1º	5	130h	50 min

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración.

Profesorado responsable

Elaboración	Margarita M. Castiñeira Alvaríño
Impartición	Margarita M. Castiñeira Alvaríño

Contidos

1. Identificación da programación	1
3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha	5
4. Unidades didácticas.....	6
UNIDADE DIDÁCTICA 1. RELACIÓN ENTRE O DOENTE E O PROFESIONAL	Error! Bookmark not defined.
UNIDADE DIDÁCTICA 2. PSICOLOXÍA XERAL E EVOLUTIVA	Error! Bookmark not defined.
UNIDADE DIDÁCTICA 3. COMUNICACIÓN E RELACIÓN DE AXUDA.....	Error! Bookmark not defined.
UNIDADE DIDÁCTICA 4. AFRONTAMENTO DA ENFERMIDADE.....	Error! Bookmark not defined.
UNIDADE DIDÁCTICA 5. APOIO PSICOLÓXICO EN SITUACIÓNS ESPECIAIS.....	6
UNIDADE DIDÁCTICA 6. PROCESO DE ATENCIÓN DE ENFERMERÍA.....	Error! Bookmark not defined.
UNIDADE DIDÁCTICA 7. EDUCACIÓN PARA A SAÚDE	17
5. Mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación	22
6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas	23
7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente..	24
8. Medidas de atención a diversidade	24
9. Aspectos transversais.....	25

2. Concreción do currículo en relación á súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Referente legislativo

A presente programación organiza e desenvolve a planificación do módulo de Promoción da Saúde e Documentación Sanitaria, segundo o currículo do ciclo formativo de grao medio establecido no Decreto 61/1999, do 18 de Febreiro, correspondente ó título de técnico en coidados auxiliares de enfermería. Ademais, adecúase ós parámetros da Orde de 12 de Xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, avaliación e acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial.

Contextualización e importancia do módulo dentro do ciclo formativo.

O módulo de Promoción da saúde e apoio psicolóxico abórdase no primeiro curso do ciclo formativo de técnico en coidados auxiliares de enfermería, que se imparte na modalidade de formación modular. O ciclo ten unha duración total de 1400 horas, que se distribúen en 7 módulos profesionais o derradeiro correspondendo a 440h a formación en centros de traballo.

En concreto, o módulo de Promoción da saúde e apoio psicolóxico presenta unha carga lectiva de 130 horas. O presente módulo asociase á unidade de competencia 4: colaborar na prestación de coidados psíquicos ó paciente ou cliente, realizando ó seu nivel a aplicación de técnicas de apoio psicolóxico e de educación sanitaria.

Concreción dos obxectivos xerais do ciclo:

Segundo establece o Decreto 61/1999, do 18 de Febreiro, os obxectivos xerais do ciclo formativo de grao medio correspondente ó título de técnico en coidados auxiliares de enfermería que están directamente relacionados con este módulo profesional son os seguintes:

- ✓ Transmitir ó público en xeral mensaxes saudables actuando como axente sanitario no desenvolvemento de programas de saúde.
- ✓ Comprender e explica-los diferentes estados anímicos que experimentan os pacientes en situacións especiais e favorecer no posible o ob- xectivo de humanización na asistencia.
- ✓ Comprender e, no seu caso, transmitir mensaxes técnicas na linguaxe propia do sector sanitario.
- ✓ Valora-la importancia das campañas destinadas á promoción da saúde e participar na súa difusión.

Características do entorno socio-produtivo:

O ciclo profesional de técnico en coidados auxiliares de enfermería impartirase no IES Ricardo Mella, en réxime de formación dual. Trátase dun centro público situado ás aforas da cidade de Vigo, na zona do Meixoeiro. A oferta formativa do centro inclúe ESO, Bacharelato e Formación profesional básica, grao medio e superior. En canto á formación profesional, conta con ciclos da familia de administración e xestión, electricidade e electrónica e da familia de sanidade. Respecto a estes últimos, oferta os ciclos de imaxe para o diagnóstico, emerxencias sanitarias, farmacia e parafarmacia e coidados auxiliares de enfermería.

En relación á área socioeconómica na que se encontra situado o IES Ricardo Mella, trátase do municipio máis poboado e con maior crecemento da comunidade autónoma de Galicia. Conta cunha poboación de case 300.000 habitantes. A economía da comarca caracterízase pola preponderancia dunha economía diversificada, baseada no sector pesqueiro, industrial e servizos. Respecto ó sector sanitario, a demanda de persoal na zona é elevada debido, por un lado, á alta demanda asistencial polas características poboacionais en canto á envellecemento e aumento de enfermidades non transmisibles, e por outro lado, debido á escaseza de persoal sanitario. Ademais, A área conta con hospitais públicos, Álvaro Cunqueiro, Meixoeiro e Rebullón, e conta con varias residencias públicas de persoas da terceira idade e unha ampla

oferta laboral no sector privado.

En relación ó perfil profesional do título consiste na proporción de coidados auxiliares ó paciente/cliente e actuar sobre as condicións sanitarias do seu contorno como membro dun equipo de enfermería nos centros sanitarios de atención especializada e de atención primaria baixo a dependencia do diplomado de enfermería, e, no seu caso, como membro dun equipo de saúde na asistencia sanitaria derivada da práctica do exercicio liberal, baixo a supervisión correspondente. As ocupacións e postos de traballo máis salientables ós que dá acceso o título son:

Auxiliar de enfermería clínica; Auxiliar de balnearios; Auxiliar de atención primaria e coidados de enfermería a domicilio; Auxiliar bucodental; Auxiliar de geriátrico; Auxiliar pediátrico; Auxiliar de esterilización; Auxiliar de unidades especiais; Auxiliar de saúde mental.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

UD	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso
1	Psicoloxía xeral e evolutiva e psicoloxía da personalidade	Adquisición de coñecementos básicos sobre psicoloxía e etapas evolutivas do ser humano. Adquisición de coñecementos básicos sobre a personalidade das persoas e comprensión das teorías da personalidade máis importantes. Identificación dos mecanismos de defensa da personalidade.	18	13%
2	Saúde e enfermidade. O afrontamento	Adquisición de coñecementos básicos sobre a evolución do concepto de saúde ó longo da historia. Recoñecer os factores de ansiedade e estrés e as medidas para afrontalo.	20	13%
3	Comunicación no entorno sanitario e a relación de axuda	Capacitación do alumnado para establecer unha correcta comunicación no ámbito sanitario e coñecer as técnicas e ferramentas para conseguir unha axeitada relación de axuda paciente-profesional.	25	13%
4	O paciente hospitalizado	Capacitar o alumnado para prestar apoio psicolóxico e técnicas de comunicación cos pacientes hospitalizados dende unha perspectiva individualizada e humana.	10	12,5%
5	Paciente infantil e adolescente	Capacitar o alumnado para prestar apoio psicolóxico e técnicas de comunicación cos pacientes adolescente e cos nenos dende unha perspectiva individualizada e humana.	15	12,5%
6	Paciente crónico e paciente xeriátrico	Capacitación do alumnado para prestación de apoio psicolóxico en pacientes crónicos e anciáns dende unha perspectiva individualizada e humana.	16	13%
7	Paciente oncolóxico e paciente terminal	Capacitación do alumnado para prestación de apoio psicolóxico en, oncolóxicos e terminais dende unha perspectiva individualizada e humana.	16	13%
8	Métodos de EPS e Promoción da saúde	Capacitación do alumnado para o fomento de estilos de vida saudables mediante programas de educación para a saúde	25	10%
TOTAL			145	100%

4. Unidades didácticas

UNIDADE DIDÁCTICA 1. PSICOLOXÍA XERAL E EVOLUTIVA E PSICOLOXÍA DA PERSONALIDADE

Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
1	PSICOLOXÍA XERAL E EVOLUTIVA E PSICOLOXÍA DA PERSONALIDADE	15 sesións

Capacidades elementais terminais

Capacidades terminais elementais	Completo (S/N)
▪ Explica-las aspectos xerais das teorías psicolóxicas existentes sobre a formación e desenvolvemento da personalidade para comprende-las distintas reaccións das persoas.	S
▪ Especifica-las características fisiopatolóxicas e as peculiaridades psicolóxicas dos diferentes colectivos segundo idade e características especiais do seu estado de saúde e selecciona-las modos adecuados de relacionarse con eles	N

Obxectivos específicos da unidade didáctica

Act	Título das actividades	Obxectivos específicos	Duración (sesións)
1	Principios da psicoloxía	Coñecer os fundamentos teóricos básicos dos procesos psicolóxicos: procesos cognitivos, proceso de aprendizaxe, motivación e emocións	3
2	Psicoloxía evolutiva	Identificar os parámetros de referencia para identificar as distintas etapas evolutivas, así como as características biopsicosociais en cada unha das etapas	6
3	Personalidade e mecanismos de defensa de personalidade	Coñecer o concepto de personalidade e identificar os seus compoñentes. Comprender as teorías de desenvolvemento da personalidade e tipos de personalidade Identificar os mecanismos de defensa Comprender os principais trastornos da personalidade	6

Critérios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Critérios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimo esixibles
▪ Describíronse os procesos cognitivos de memoria, atención, pensamento, percepción e sensación	▪ PE	S
▪ Coñeceuse o proceso de aprendizaxe e os tipos de condicionamento existentes	▪ PE	S
▪ Identificouse o concepto de motivación e describiuse a teoría das necesidades de Maslow	▪ TO	S
▪ Coñeceuse a teoría das emocións.	▪ TO	S
▪ Identificáronse as etapas evolutivas, os seus parámetros de referencia e as características biopsicosociais propias de cada etapa	▪ PE	S
▪ Describiuse o concepto de personalidade e identificáronse os seus compoñentes	▪ PE	S
▪ Comprenderonse as teorías de desenvolvemento da personalidade e tipos de personalidade	▪ TO	S
▪ Identificáronse os mecanismos de defensa	▪ PE	N
▪ Describíronse os principais trastornos da personalidade	▪ PE	S

Contidos

Contidos procedimentais
▪ Etapas evolutivas e os seus parámetros de referencia: infancia, adolescencia, xuventude, madurez e vellez ▪ Procesos psicolóxicos: - o Procesos cognitivos: memoria, atención, pensamento, percepción e sensación - o Procesos de aprendizaxe: condicionamento clásico, operante, e observacional - o Motivación - o Emocións. ▪ Teorías de desenvolvemento da personalidade. ▪ Características individuais das persoas en xeral. Tipos de personalidade ▪ Mecanismos de defensa e principais trastornos da personalidade ▪ Concepto de personalidade e os seus compoñentes

Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que é para qué	Como			Con que	Con que se valora
Actividade	Profesorado (Tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación
Actividade 1. Principios da psicoloxía: Coñeceranse os fundamentos teóricos básicos dos procesos psicolóxicos: procesos cognitivos, proceso de aprendizaxe, motivación e emocións.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso	• Cuestionario resolto. • Exercicios de repaso.	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito)
Actividade 2. Psicoloxía evolutiva: Identificación dos parámetros de referencia para identificar as distintas etapas evolutivas, así como as características biopsicosociais en cada unha das etapas	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Póster Modelos de psicoloxía evolutiva	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso • Poster cos diferentes modelos	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • TO (póster científico e exposición)
Actividade 3. Personalidade e mecanismos de defensa. Coñeceranse as diferentes teorías de desenvolvemento da personalidade. Capacitar o alumnado para identificar os diferentes mecanismos de defensa da personalidade e trastornos da personalidade	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Póster modelos psicoloxía personalidade.	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso • Póster con diferentes modelos de psicoloxía de personalidade.	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame) • TO (póster científico e exposición)

UNIDADE DIDÁCTICA 2. SAÚDE E ENFERMIDADE. O AFRONTAMENTO.

Nº	Título da UD	Duración
2	SAÚDE E ENFERMIDADE. O AFRONTAMENTO	20 sesións

Capacidades elementais terminais

Capacidades terminais elementais	Completo (S/N)
Explica-lo proceso de saúde e a súa relación co ambiente físico, biolóxico e social para coñece-los factores que poidan incidir negativamente no paciente e as súas formas de corrección	S
Enuncia-las fases que se dan na relación doente-sanitario indicando as características máis salientables e os factores que a poden alterar, así como as medidas destinadas a melloralas ou reforzalas	N
Descríbi-lo “rol de enfermo” e enuncia-las reaccións anómalas de potenciación coa finalidade de corrixilas e melloralas a comunicación co paciente	N

Obxectivos específicos da unidade didáctica

Act	Título das actividades	Obxectivos específicos	(sesións)
1	Saúde e enfermidade	- Definición do concepto de saúde e enfermidade e evolución histórica. - Historia natural da enfermidade. - Concepto de prevención, promoción e protección	8
2	A competencia profesional: Humanización da atención sanitaria	- Identificar as funcións do persoal sanitario - Coñecer a institución sanitaria e a relación do grupo de traballo - Coñecer o rol do doente e súas características.	7
3	O afrontamento	- Coñecer os tipos de afrontamento - A Adherencia terapéutica e como favorecerla.	5

Cráterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimo esixibles
Defínense os diferentes conceptos de saúde e enfermidade existentes ó longo da historia	TO	S
Identifícase a o rol dun técnico en coidados auxiliares de enfermería	PE	S
Identifícase as características do rol de enfermo	PE	S
Compréndese a relación entre a súa rol e a relación de axuda co doente	PE	N
Mostra respecto por diferentes crenzas e comportamentos	PE	S
Identifícanse os factores que inflúen no afrontamento psicolóxico da enfermidade	PE	S
Coñécense os dereitos do enfermo.	PE	S
Identifica os factores que poden influir na adherencia terapéutica	PE	S

Contidos

Contidos:

- Procesos de saúde. Modelo ecolóxico de saúde. Influencia do ambiente físico, biolóxico e social.
- Historia natural da enfermidade
- Definición do concepto de saúde e evolución histórica
- A institución sanitaria: o grupo de traballo. Elementos condicionantes da dinámica grupal.
- Identificación das distintas función do persoal sanitario.
- O papel profesional do persoal sanitario: fases e perturbación das relación entre o persoal.
- O rol do doente. Reaccións anómalas de potenciación. O afrontamiento

Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Con que se valora
Actividade	Profesorado (tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación
Actividade 1. Saúde e enfermidade Coñeceranse a historia do concepto de saúde e de enfermidade.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Liña do tempo no concepto de saúde	• Cuestionario resolto. • Exercicios de repaso.	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • LC (liña do tempo dunha enfermidade concreta.
Actividade 2. A competencia profesional: Humanización da atención sanitaria. Coñecer o papel como TCAE, e as características do rol de enfermo.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Esquema do rol do sanitario e o rol do doente • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso	• Cuestionario resolto. • Exercicios de repaso.	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado • Esquema	• PE (exame escrito)
Actividade 2. O afrontamento da enfermidade Capacitación do alumnado para identificar formas de afrontar a enfermidade.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito)
TOTAL					

UNIDADE DIDÁCTICA 3. COMUNICACIÓN E RELACIÓN DE AXUDA

Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
3	COMUNICACIÓN E RELACIÓN DE AXUDA	25

Capacidades elementais terminais

Capacidades terminais elementais	Completo (S/N)
▪ Analiza-las conductas e comportamentos específicos da poboación galega e establece-las súas influencias sobre a saúde para poder aplica-las medidas correctoras.	N
▪ Prestar apoio psicolóxico adecuado tanto ós pacientes como ós seus familiares e achegados, comprendendo a importancia desta acción para mellora-la relación paciente-sanitario e o benestar psíquico do propio enfermo e o seu contorno afectivo	S
▪ Analiza-las conductas e comportamentos específicos da poboación galega e establece-las súas influencias sobre a saúde para poder aplica-las medidas correctoras que sexan precisas	N

Obxectivos específicos da unidade didáctica

Act	Título das actividades	Obxectivos específicos	Duración (sesións)
1	A comunicación	▪ Describir o concepto de comunicación e axiomas da comunicación ▪ Coñecer o esquema da comunicación ▪ Identificar os tipos de comunicación e as súas características ▪ Identificar as barreiras da comunicación	10
2	A relación de axuda	▪ Describir as ferramentas comunicativas para potenciar a asertividade, empatía e escoita activa ▪ Utilizar métodos específicos para tratar situacións de illamento. ▪ Aplicar técnicas de dinámica de grupos en distintas situación.	15

Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimo esixibles
▪ Comprendeuse o concepto de comunicación e os seus 5 axiomas	▪ PE	N
▪ Identificáronse os elementos da comunicación e as súas características	▪ PE	N
▪ Describíronse os tipos de comunicación e as súas características	▪ PE	S
▪ Identificáronse as barreiras da comunicación	▪ TO	S
▪ Describíronse estratexias comunicativas que potencien a asertividade, a empatía e a escoita activa	▪ TO	S
▪ Coñecer diferentes métodos para tratar situación de illamento.	▪ TO	S
▪ Comprendeuse o concepto de relación de axuda e a súa función	▪ PE	S
▪ Identificáronse as fases da relación de axuda e as súas características	▪ PE	S

Contidos

Contidos procedimentais

- A comunicación co paciente/sanitario. Influencia do bilingüismo na comunicación cos pacientes tanto a nivel hospitalario como domiciliario. Situacións de illamento en determinadas zonas xeográficas da CAG.
- Uso de regras no arte de escoitar: escoita activa e pasiva.
- Identificar as fases dunha relación interpersonal de axuda.
- [Concepto de comunicación e axiomas da comunicación](#)
- [Esquema da comunicación](#)
- [Técnicas comunicativas: asertividade, empatía, e escoita activa](#)
- [A relación de axuda: concepto, fases e conflitos](#)
- Aplicación de diferentes técnicas de dinámicas de grupo en diferentes situacións.
- Identificación de factores de perturbación dunha relación.

Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Con que se valora
Actividade	Profesorado (tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación
Actividade 1. A comunicación: Abordaranse conceptos teóricos sobre a comunicación que capaciten ó alumno/a a desenvolver unha relación axeitada co paciente/usuario desde unha perspectiva biopsicosocial	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas • Falar sobre a Película de <i>Amelie</i> (paseo del invidente) • Ver clip sobre a linguaxe non verbal.	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Resolver casos prácticos	• Cuestionario resolto. • Exercicios de repaso. • Caso práctico (debate sobre a comunicación en diferentes situación)	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito)
Actividade 2. A relación de axuda Coñecer a importancia do achegamento o doente el as relación entre sanitario e doente.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas ou inxerencias respecto ó tema. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Dinámicas : En grupos deseñar dinámicas de grupo para diferentes situacións.	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso • Traballo práctico na aula.	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • TO (dinámicas de grupo)

UNIDADE DIDÁCTICA 4. O PACIENTE HOSPITALIZADO

Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
4	O PACIENTE HOSPITALIZADO	8

Capacidades elementais terminais

Capacidades terminais elementais	Completo (S/N)
Analiza-las conductas e comportamentos específicos da poboación galega e establece-las súas influencias sobre a saúde para poder aplica-las medidas correctoras que sexan precisas	N
Explicar qué é a ansiedade, enumera-las súas causas etiolóxicas e precisa-los factores que poden xerar durante a estada do paciente no hospital ou consulta, ademais de indica-las medidas destinadas a evitala ou diminuíla.	S

Obxectivos específicos da unidade didáctica

Act	Título das actividades	Obxectivos específicos	Duración (sesións)
1	O paciente hospitalizado	- O afrontamento no paciente hospitalizado - Reacción psicolóxica do paciente - Influencia da familia.	3
2	Estrés e ansiedade	- Factores relacionados coa ansiedade e estrés - Técnicas para o manexo do estrés e ansiedade.	5

Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimo esixibles
Coñecéronse e identificáronse os comportamentos e hábitos individuais das diferentes localizacións de Galicia	PE	S
Mostra respecto por diferentes crenzas e comportamentos	TO	S
Identificáronse os factores que inflúen no afrontamento psicolóxico da enfermidade	TO	S
Identificáronse as reaccións psicolóxicas máis frecuentes ante a enfermidade e hospitalización	PE	S

Contidos

Contidos procedimentais
- Comportamentos e hábitos individuais: Galicia rural, marítima, urbana e suburbana - A identificación de factores que inflúen na adherencia terapéutica nun paciente hospitalizado. - Coñecer a influencia da familia e das características que puideran influír no afrontamento.

Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Con que se valora
Actividade	Profesorado (tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación
Actividade 1. O paciente hospitalizado. Capacitar o alumnado para coñecer as características individuais que poden afectar na adherencia terapéutica nun paciente hospitalizado. A familia e a enfermidade	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Preparar técnicas para afrontar a ansiedade e o estrés. • Role-Play: Exposición de casos saídos na prensa cultura-sanidade.	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (proba escrita) • TO (Role Play)
Actividade 2. Estrés e ansiedade. Coñecer factores que influencia no estrés e métodos para mellorar o estrés e a ansiedade.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Preparar técnicas para afrontar a ansiedade e o estrés.	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • .

UNIDADE DIDÁCTICA 5. O PACIENTE INFANTIL E ADOLESCENTE

Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
5	O PACIENTE INFANTIL E ADOLESCENTE	11

Capacidades elementais terminais

Capacidades terminais elementais	Completo (S/N)
▪ Especifica-las características fisiopatolóxicas e as peculiaridades psicolóxicas dos diferentes colectivos segundo idade e características especiais do seu estado de saúde e selecciona-los modos adecuados de relacionarse con eles	N
▪ Afrontar diversas situacións de relación con pacientes con características fisiopatolóxicas peculiares ou de patoloxía especial aplicando as pautas de conducta indicadas en cada caso	N
▪ Respecta-las concepcións de defensa que sobre o propio estado de saúde se forman as persoas en estado crítico ou terminal	N

Obxectivos específicos da unidade didáctica

Act	Título das actividades	Obxectivos específicos	Duración (sesións)
1	Características do neno e do adolescente	▪ Describir as características fisiolóxicas do neno e do adolescente. ▪ Coñecer as patoloxías máis comúns nos nenos e nos adolescentes. ▪ O dó perinatal.	5
2	Apoio psicolóxico en situacións especiais	▪ Describir as medidas de apoio psicolóxico ao neno, ao adolescente, e as súas peculiaridades ante a enfermidade e/ou hospitalización.	6

Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimo esixibles
▪ Identifícanse as características biopsicosociais do neno e do adolescente	▪ PE	S
▪ Coñécense as diferentes patoloxías e as características das mesmas.	▪ PE	S
▪ Afrontar diversas situacións de relación con pacientes con características fisiopatolóxicas peculiares ou de patoloxía especial aplicando as pautas de conducta indicadas en cada caso.	▪ PE	S
▪ Prestar apoio psicolóxico adecuado tanto aos pacientes como aos seus familiares e achegados, comprendendo a importancia desta acción para mellorar a relación paciente- sanitario e o benestar psíquico do propio enfermo e a súa contorna afectiva	▪ TO	S
▪ Respectar as «concepcións de defensa» que sobre o propio estado de saúde fórmanse as persoas en estado crítico ou terminal.	▪ PE	N

Contidos

Contidos procedimentais

- Utilización de técnicas para diminuír a ansiedade do enfermo, dos seus familiares e do persoal sanitario.
- Utilización de técnicas conductuais que favorezan a relación interpersoal en situacións especiais: nenos e adolescentes.
- Actitude de comprensión e respectos cara a situación especiais.
- Identifícanse os signos de alarma en caso de maltrato físico, psíquico, abuso sexual, bullying ou negligencia.
- Respecta a importancia da comunicación verbal ou non verbal nas diferentes patoloxías (TCA, conducta suicida, embarazo adolescente)
- Describíronse as diferentes etapas do dó perinatal
- Coñécense as características especiais do adolescente inmigrado

Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Con que se valora
Actividade	Profesorado (tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación
Actividade 1. O neno e o adolescente: capacitación do alumnado para comprender os aspectos psicolóxicos dos pacientes nenos e adolescentes e as características biopsicosociais dos mesmos.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito)
Actividade 3. Apoio psicolóxico en situacións especiais : Capacitación do alumnado para prestar apoio psicolóxico adecuado tanto os pacientes como os seus familiares comprendendo a importancia desta acción.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Role play: Traballar sobre situacións experimentais.	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • TO (Play Role)

UNIDADE DIDÁCTICA 6. O PACIENTE CRÓNICO E XERIÁTRICO.

Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
6	O PACIENTE CRÓNICO E XERIÁTRICO	10

Capacidades elementais terminais

Capacidades terminais elementais	Completo (S/N)
▪ Especifica-las características fisiopatolóxicas e as peculiaridades psicolóxicas dos diferentes colectivos segundo idade e características especiais do seu estado de saúde e selecciona-los modos adecuados de relacionarse con eles	N
▪ Afrontar diversas situacións de relación con pacientes con características fisiopatolóxicas peculiares ou de patoloxía especial aplicando as pautas de conducta indicadas en cada caso	N
▪ Respecta-las concepcións de defensa que sobre o propio estado de saúde se forman as persoas en estado crítico ou terminal	N

Obxectivos específicos da unidade didáctica

Act	Título das actividades	Obxectivos específicos	Duración (sesións)
1	Paciente crónico	▪ Describir a epidemioloxía das enfermidades crónicas ▪ Identificar a etiología e factores de risco das enfermidades crónicas e identificar medidas de prevención ▪ Comprender as etapas de cambio de <i>Prochaska diclemente</i> ▪ Describir os aspectos psicolóxicos do enfermo con SIDA, adulto con patoloxía crónica e neno e adoléscente con enfermidade crónica	6
2	Paciente xeriátrico	▪ Describir as diferentes clasificacións de ancián e tipos de idades ▪ Comprender os cambios biopsicosociais do envellecemento ▪ Coñecer os instrumentos para realizar unha valoración xeriátrica ▪ Identificar os principais problemas de saúde no paciente xeriátrico ▪ Describir os aspectos psicolóxicos do enfermo xeriátrico.	4

Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimo esixibles
▪ Identificáronse as características biopsicosociais do paciente crónico.	▪ PE	S
▪ Describiuse a epidemioloxía das enfermidades crónicas	▪ PE	S
▪ Describíronse os aspectos psicolóxicos do enfermo con SIDA, adulto con patoloxía crónica.	▪ LC	S
▪ Identificáronse as características biopsicosociais do paciente xeriátrico.	▪ PE	S
▪ Describíronse as diferentes clasificacións de ancián e tipos de idades	▪ PE	N
▪ Comprenderonse os cambios biopsicosociais do envellecemento	▪ PE	S
▪ Identificáronse os principais problemas de saúde no paciente xeriátrico	▪ PE	S
▪ Describíronse os aspectos psicolóxicos do paciente xeriátrico.	▪ LC	S

Contidos

Contidos procedimentais

- Identifícanse as características biopsicosociais do paciente crónico.
- Describiuse a epidemioloxía das enfermidades crónicas
- Describíronse os aspectos psicolóxicos do enfermo con SIDA, adulto con patoloxía crónica.
- Identifícanse as características biopsicosociais do paciente xeriátrico.
- Describíronse as diferentes clasificacións de ancián e tipos de idades
- Comprendéronse os cambios biopsicosociais do envellecemento
- Identifícanse os principais problemas de saúde no paciente xeriátrico
- Afrontar diversas situacións de relación con pacientes con características fisiopatolóxicas peculiares ou de patoloxía especial aplicando as pautas de conduta indicadas en cada caso.
- Prestar apoio psicolóxico adecuado tanto aos pacientes como aos seus familiares e achegados, comprendendo a importancia desta acción para mellorar a relación paciente- sanitario e o benestar psíquico do propio enfermo e a súa contorna afectiva
- Respetar as concepcións de defensa» que sobre o propio estado de saúde fórmanse as persoas en estado crítico ou terminal.

Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Con que se valora
Actividade	Profesorado (tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación
Actividade 3. Paciente crónico: capacitación do alumnado para comprender os aspectos psicolóxicos dos pacientes con enfermidades crónicas e prestar coidados humanizados e biopsicosociais	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Role-Play: Traballo sobre situacións experimentais.	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • TO (Role Play)
Actividade 4. Paciente xeriátrico: capacitación do alumnado para comprender os aspectos psicolóxicos dos pacientes xeriátricos e prestar coidados humanizados e biopsicosociais.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Role-Play: Traballo sobre situacións experimentais.	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • TO (Role Play)

UNIDADE DIDÁCTICA 7. O PACIENTE ONCOLÓXICO E TERMINAL

Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
7	O PACIENTE ONCOLÓXICO E TERMINAL	10

Capacidades elementais terminais

Capacidades terminais elementais	Completo (S/N)
▪ Especifica-las características fisiopatolóxicas e as peculiaridades psicolóxicas dos diferentes colectivos segundo idade e características especiais do seu estado de saúde e selecciona-los modos adecuados de relacionarse con eles	N
▪ Afrontar diversas situacións de relación con pacientes con características fisiopatolóxicas peculiares ou de patoloxía especial aplicando as pautas de conducta indicadas en cada caso	N
▪ Respecta-las concepcións de defensa que sobre o propio estado de saúde se forman as persoas en estado crítico ou terminal	N

Obxectivos específicos da unidade didáctica

Act	Título das actividades	Obxectivos específicos	Duración (sesións)
1	Paciente oncolóxico	▪ Comprender conceptos básicos sobre a multiplicación celular e clasificacións oncolóxicas ▪ Describir a epidemioloxía do cáncer ▪ Coñecer a etioloxía e factores de risco do cáncer e identificar medidas de prevención ▪ Describir os aspectos psicolóxicos do enfermo oncolóxico.	6
2	Paciente terminal	▪ Describir as diferentes etapas do dó. ▪ Coñecer as bases teóricas e normativa respecto á eutanasia ▪ Describir os aspectos psicolóxicos do enfermo terminal	4

Critérios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimo esixibles
▪ Comprenderonse conceptos básicos sobre a multiplicación celular e clasificacións oncolóxicas	▪ LC	N
▪ Describiuse a epidemioloxía do cáncer	▪ PE	S
▪ Describíronse os aspectos psicolóxicos do enfermo oncolóxico.	▪ PE	S
▪ Identificáronse as características biopsicosociais do paciente terminal	▪ PE	S
▪ Describíronse as diferentes etapas do dó.	▪ PE	S
▪ Coñecéronse as bases teóricas e normativa respecto á eutanasia	▪ PE	N

Contidos

Contidos procedimentais

- Aspectos psicológicos do enfermo oncológico
- Aspectos psicológicos do enfermo terminal
- [Concepto de enfermo terminal. Etapas do dó. Eutanasia](#)
- Afrontar diversas situacións de relación con pacientes con características fisiopatolóxicas peculiares ou de patoloxía especial aplicando as pautas de conduta indicadas en cada caso.
- Prestar apoio psicológico adecuado tanto aos pacientes como aos seus familiares e achegados, comprendendo a importancia desta acción para mellorar a relación paciente- sanitario e o benestar psíquico do propio enfermo e a súa contorna afectiva
- Respetar as «concepcións de defensa» que sobre o propio estado de saúde fórmanse as persoas en estado crítico ou terminal.

Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Con que se valora
Actividade	Profesorado (tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación
Actividade 1. Paciente oncológico: capacitación do alumnado para comprender os aspectos psicolóxicos dos pacientes con enfermidades oncolóxicas e prestar coidados humanizados e biopsicosociais	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Role-Play: Traballo sobre situacións experimentais.	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • TO (Role Play)
Actividade 2. Paciente terminal: capacitación do alumnado para comprender os aspectos psicolóxicos dos pacientes terminais e prestar coidados humanizados e biopsicosociais.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Role-Play: Traballo sobre situacións experimentais.	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • TO (Role Play)

UNIDADE DIDÁCTICA 8. MÉTODOS DE EDUCACIÓN PARA A SAÚDE E PROMOCIÓN DA SAÚDE.

Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
8	MÉTODOS DA EDUCACIÓN PARA A SAÚDE E PROMOCIÓN DA SAÚDE	20

Capacidades elementais terminais

Capacidades terminais elementais	Completo (S/N)
▪ Explica-las características fundamentais dos programas de promoción da saúde en estados fisiolóxicos e de prevención de enfermidades específicas para diminuí-la súa incidencia na probación xeral.	S
▪ Analiza-la utilización das canles de información de uso común nas actividades de información-formación para contribuír á súa difusión e á mellora da oferta asistencial.	S

Obxectivos específicos da unidade didáctica

Act	Título das actividades	Obxectivos específicos	Duración (sesións)
1	Prevención de a saúde e modelos teóricos de EPS	▪ Concepto de prevención. ▪ Comprender as funcións da promoción da saúde e a súa evolución histórica. ▪ Coñecer o diferentes modelos de EPS ▪ Identificar os axentes e ámbitos de aplicación da EPS ▪ Planificación dun programa de EPS	8
2	Programa da promoción de saúde.	▪ Valorar os diferentes recursos didácticos aplicados a EPS ▪ Identificar os métodos da promoción da saúde ▪ Coñecer as diferentes técnicas de grupo aplicadas a educación. ▪ Expoñer e deseñar un programa de prevención da saúde.	12

Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimo esixibles
▪ Diferenciáronse os conceptos de prevención, promoción e protección.	▪ LC	S
▪ Diferenciáronse os tres tipos de prevención.	▪ LC	S
▪ Comprenderonse as funcións da promoción da saúde e a súa evolución histórica	▪ LC	S
▪ Identificáronse os axentes de saúde e ámbitos de aplicación da EPS	▪ LC	N
▪ Describíronse os pasos na programación en EPS	▪ LC	S
▪ Identificáronse os métodos de promoción da saúde: directos e indirectos	▪ LC	S
▪ Describíronse os pasos na programación en EPS	▪ TO	S

▪ Manexáronse as técnicas de grupo aplicadas á educación	▪ TO	S
▪ Coñecéronse as características das diferentes técnicas de grupo aplicadas á educación: conferencia, traballo en grupo, comisión de traballo, seminarios, estudo de casos	▪ TO	S
▪ Utilizáronse os recursos didácticos en EPS. Medios audiovisuais	▪ TO	S

Contidos

Contidos procedimentais
▪ Promoción da saúde: concepto, función e evolución histórica ▪ Axentes de saúde e ámbitos de aplicación. ▪ Métodos de promoción da saúde: directos e indirectos ▪ Técnicas de grupo aplicadas á educación: conferencia, traballo en grupo, comisión de traballo, seminarios, estudo de casos, etc... ▪ Recursos didácticos en educación para a saúde. Medios audiovisuais ▪ Programación en EPS.

Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que é para que	Como			Con que	Con que se valora
Actividade	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación
Actividade 1. Prevención para a saúde e modelos teóricos de EPS Promoción de la salud y prevención. Hábitos de vida saludable.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • As campañas de screening	• Cuestionario resolto. • Exercicios de repaso. • Tríptico de prevención do cancro	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• LC (traballo escrito)
Actividade 2. Programa de promoción de saúde capacitación do alumnado para desenvolver estratexias e utilizar ferramentas na promoción da saúde.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Elaborar un programa de EPS e expoñelo	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso • Taller de EPS	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• TO (exposición) • LC (traballo escrito)

UNIDADE DIDÁCTICA 7. EDUCACIÓN PARA A SAÚDE

Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
7	EDUCACIÓN PARA A SAÚDE	23

Capacidades elementais terminais

Capacidades terminais elementais	Completo (S/N)
Analiza-la utilización das canles de información de uso común nas actividades de información-formación para contribuír á súa difusión e á mellora da oferta asistencial.	S

Obxectivos específicos da unidade didáctica

Act	Título das actividades	Obxectivos específicos	Duración (sesións)
1	Programación na promoción da saúde	- Valorar os diferentes recursos didácticos aplicados a EPS - Identificar os métodos da promoción da saúde	10
2	Técnicas na promoción da saúde	- Coñecer as diferentes técnicas de grupo aplicadas a educación. - Expoñer e deseñar un programa de prevención da saúde.	13

Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimo esixibles
Identificáronse os métodos de promoción da saúde: directos e indirectos	PE	S
Descríbóronse os pasos na programación en EPS	LC	S
Manexáronse as técnicas de grupo aplicadas á educación	TO	S
Coñecéronse as características das diferentes técnicas de grupo aplicadas á educación: conferencia, traballo en grupo, comisión de traballo, seminarios, estudo de casos	TO	S
Utilizáronse os recursos didácticos en EPS. Medios audiovisuais	TO	S

Contidos

Contidos
- Técnicas de grupo aplicadas á educación: conferencia, traballo en grupo, comisión de traballo, seminarios, estudo de casos, etc... - Recursos didácticos en educación para a saúde. Medios audiovisuais - Programación en EPS.

Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Con que se valora
Actividade	Profesorado (tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación
Actividade 1. Programación da promoción da saúde: Capacitación do alumnado para a participación na planificación de programas de EPS.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Elaboración dun programa de EPS	• Cuestionario resolto. • Exercicios de repaso. • Programa de EPS	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • LC (Programa de EPS)
Actividade 2. Técnicas na promoción da saúde: capacitación do alumnado para desenvolver estratexias e utilizar ferramentas na promoción da saúde.	• Elaboración de material didáctico e cuestionarios. • Clase explicativa • Resolución de dúbidas	• escoita activa e pregunta de dúbidas. • Debate sobre cuestións plantexadas. • Resolución do cuestionario. • Realización de exercicios de repaso • Posta en práctica dun taller de EPS	• Cuestionario resolto • Exercicios de repaso • Taller de EPS	• Ordenador con acceso a internet. • Proxector. • Material didáctico elaborado polo profesorado	• PE (exame escrito) • TO (taller de EPS)

5. Mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Mínimos esixibles para acadar a avaliación positiva

Considéranse mínimos esixibles ós criterios de avaliación que son imprescindibles para acadar as competencias profesionais do módulo profesional. Deste xeito, existen tamén criterios de avaliación no currículo que, malia ser importantes, considerouse que non comprometen gravemente a adquisición da competencia profesional se o alumnado non os evidencia. No apartado 4 especificase cales dos criterios de avaliación asociados ás diferentes unidades didácticas considéranse mínimos esixibles.

A denominación dun criterio de avaliación como mínimo esixible implica que, para superar o total do módulo, o alumno/a deberá acadar unha cualificación positiva (maior ou igual a 5) na proba que o avalía. En ningún caso o alumno/a superará o módulo se ten algún criterio de avaliación mínimo esixible cunha cualificación negativa.

Criterios de cualificación

A cualificación do módulo comporase de dúas partes:

→ Probas escritas (un total de 70 %) na que se avaliará a asimilación de conceptos.

→ 20% das actividades, no que se inclúen actividades individuais e en grupo.

- Póster científico sobre os diferentes modelos de psicoloxía da evolución/ou da personalidade. (UD1)
- Artigo sobre o diferentes tipos de afrontamento nun paciente cunha patoloxía crónica. (UD 2)
- Dinámicas de grupo sobre os diferentes habilidades brandas que se presupoñen a un TCAE (UD 3)
- Xogo de roles sobre situacións especiais (UD 4, 5, 6 e 7)
- Debate sobre a eutanasia (UD 7)

→ 10% corresponderá co traballo da última unidade (Educación para a saúde e promoción da saúde)

Con respecto as probas escritas serán avaliadas do seguinte xeito:

Primeira Avaliación:

✓ Proba escrita 1: UD 1

✓ Proba escrita 2: UD 2 UD 3

Segunda Avaliación:

✓ Proba escrita 3: UD 4 e 5

Terceira Avaliación:

✓ Proba escrita 4: UD 6 e 7

Exame final so aqueles alumnos que teñan algunha proba de contidos non superada. Esta proba escrita será un só exame sobre 10 puntos, de todos os contidos dos que se ten que avaliar. O tipo de proba será igual que as restante probas escritas (preguntas curtas, verdadeiro falso, relacionar, supostos prácticos)

No caso que o alumno non supere o parcial dalgunha das avaliación poderá superar esa parte de asimilación de conceptos facendo o exame trimestral.

Prestarase especial atención a evolución no día a día do alumnado, aspectos complementarios como o respecto polos compañeiros e polo profesorado, capacidade para traballar individualmente e en equipo, capacidade de colaborar e participar cos demais, predisposición á aprendizaxe e á aplicación de coñecementos, hábitos de orde, responsabilidade e curiosidade técnico-práctica na actividade laboral.

Para superar cada unha das avaliacións deberá ter unha nota equivalente a 5 sobre 10 sempre e cando a cualificación dos contidos das probas escritas e probas procedimentais sexa coma mínimo dun 4.75 sobre 10.

Os exames e a realización das tarefas son de carácter obrigatorio. Por norma:

- Non se recollerá ningunha tarefa fora da data marcada.
- Non se recollerá ningunha actividade ou exame escrito a lapis e no caso de actividades dixitais, non se avaliará ningún traballo entregado en formato editable.
- No caso das exposicións orais, se un alumno se ausenta sen causa xustificada, será cualificado cun 0 nesa actividade.
- No caso dun alumno, que teña previsto ausentarse a unha exposición oral na data prevista, con causa xustificada, intentarase, na medida do posible adecuar a data para dita exposición, mantendo a mesma data para a entrega do traballo escrito.
- Como norma, calquera alumno/a que chegue máis tarde de 15 minutos despois de sonar o timbre de entrada ao desenvolvemento da proba de conceptos, a docente reservase o dereito de corrixir ou non a súa proba, quedando esta decisión supeditada a xustificación da falta de puntualidade.
- **Nos traballos en grupo**, todos os membros do grupo teñen que asistir a clase e participar de forma activa nas tarefas. Para iso terase en conta na nota:
 - As tarefas realizadas ou nas que participe cada membro do grupo (que quedará reflectivo nun anexo asinado por todos os membros do grupo)
 - Terase en conta a asistencia a todas as sesións adicadas o traballo en grupo.
 - Se un alumno se ausenta o 50% das sesións adicadas a un traballo en grupo con causa xustificada, terá que entregar dito traballo de maneira individual. Neste caso o docente adaptará a tarefa para unha soa persoa e tamén adaptará a data de entrega do mesmo.
 - No caso de detectar unha falta de aproveitamento xa sexa por ausencias non xustificadas ou por non aproveitar o tempo na aula para o traballo, o traballo terá unha cualificación negativa.

Os probas escritas ensinaranse ao alumnado corrixidos e cualificados, e quedarán arquivados en poder do docente.

Esta programación é adaptable na metodoloxía ou a modalidade das probas escritas ou procedimentais se o grupo así o requira. Sempre terase presente as medidas de atención a diversidade

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

Procedemento para definir as actividades de recuperación

Segundo o artigo 29 da Orde do 12 de xullo do 2011 de desenvolvemento, avaliación e acreditación

académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial (DOGA 15 xullo 2011), para o alumnado de 1º curso do réxime ordinario establécense as seguintes actividades de recuperación:

- O alumnado que suspenda algunha das avaliacións e non perda o dereito a avaliación continua, poderá realizar os exercicios de recuperación correspondentes (Probas escritas) (so aqueles exercicios no que acadasen unha nota inferior a 5 puntos sobre 10) no período destinado a realizacións de actividades de recuperación no mes de xuño (entre a terceira avaliación e a final). Para recuperar as partes pendentes será preciso acadar un mínimo de 5 puntos sobre 10 en cada unha das probas a recuperar.

O alumnado do réxime modular de adultos que non supere o módulo despois da avaliación final de módulos, por non acadar un ou máis resultados de aprendizaxe (RA), deberá formalizar unha nova matrícula.

Para os alumn@s que teñan algunha avaliación pendente as actividades de recuperación serán as establecidas con anterioridade para cada unidade. Prestándolle maior interese naquelas obxectivos non superados.

Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumno que perda o dereito á avaliación continua deberá realizar unha proba de avaliación extraordinaria no prazo determinado polo calendario do Instituto. Esta proba constará dun único exame escrito que corresponderá co 100% da nota do módulo e que constarán de preguntas curtas, V/F, de unir conceptos e supostos prácticos. **Así mesmo e para traballar sobre todos os contidos o alumno deberá entregar as tarefas propostas na clase o longo do curso e será obrigatorio a súa entrega.**

Para aprobar o módulo o alumno/a deberá acadar o 50% da porcentaxe total establecida, ademais o alumno/a terá que entregar de xeito obrigatorio tódalas tarefas, que se fixeron ao longo do curso(no formato establecido),o día do exame (proba final).

As faltas de asistencia permitidas por lei é do 10% de ausencias non xustificadas. As faltas que poidan ser xustificadas estarán recollidas no documento do centro elaborado a tal efecto. De superar este porcentaxe o alumno perderá o dereito a avaliación continua.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente.

A normativa vixente en materia de formación profesional reflicte a necesidade de realizar o seguimento das programacións dos módulos dos ciclos formativos.

A Orde de 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial, determina no seu artigo 23.5, que cada departamento de familia profesional realizará cunha frecuencia mínima mensual, o seguimento das programacións de cada módulo.

Ademais, a Orde establece que a programación será revisada ao inicio de cada curso académico.

Conforme se desenvolve a programación durante o curso, cabe a posibilidade de modificacións (engadir novas actividades, substituír actividades, axustar o programado) segundo as características do alumnado.

Ao final de curso, cada docente realizará a Memoria final do módulo na que se incluírán tódalas propostas de mellora feitas durante o curso e que servirán como base para a elaboración das programacións do vindeiro curso. Ademais realizarase a avaliación final desta programación didáctica, na que se anotarán todas as incidencias acaecidas ao longo do mesmo. Esta avaliación será realizada en principio polo profesorado, que anotará as súas observacións nun impreso que recolla todos os apartados da mesma tales coma: ámbito produtivo, desenvolvemento, avaliación da temporalización, criterios de avaliación, metodoloxía didáctica, temas transversais, sistema extraordinario avaliación, sistema recuperación pendentes, actividades complementarias e extraescolares, sistema de avaliación e sistema de información ó alumnado.

8. Medidas de atención a diversidade

Procedemento para a realización da avaliación inicial

A ORDE do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial. O xeito de facela é moi sinxelo: aplicando o sentido común da observación do alumnado e a enquisa persoal, sobre os diferentes aspectos que veñen na orde, describindo as características do grupo, facendo un informe da avaliación individualizado con datos coma a data de nacemento, o lugar de orixe do alumnado, acceso ao ciclo, modalidade de bacharelato, estudos previos, experiencia profesional previa, expectativas profesionais, e describindo as dificultades atopadas hasta o momento da enquisa e unha proba dos coñecementos previos do alumnado en relación ao módulo. Logo, tómanse as decisións adoptadas en función do descrito anteriormente. A avaliación inicial en ningún caso levará consigo cualificación para o alumnado.

Habilitarase tódolos recursos para a integración do alumnado cón resto do alumnado. Se houberse alumnado que precisase de material complementario para poder abordar o módulo por carecer de formación suficiente ó respecto, terase en conta ó principio de curso. No caso de haber alumnado con discapacidade motora ou sensorial, atenderanse as súas necesidades específicas da mellor maneira posible, contando coa axuda e coas indicacións do departamento de orientación e tamén coa dirección do centro no relativo á infraestrutura que fose necesario.

Segundo o artigo 28 da Orde do 12 de xullo, o titor levantará acta dos acordos da sesión de avaliación inicial do equipo docente, e remitirá copia á xefatura de estudos.

Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente a os obxectivos programados

A regulación da atención á diversidade do alumnado, dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, contéplase no Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención a diversidade do alumnado. Nel, considérase que as medidas de atención á diversidade son aquelas actuacións, estratexias e/ou programas destinados a proporcionar unha resposta axustada ás necesidades educativas do alumnado. Para o alumnado que, trala avaliación inicial, se detecte necesidade de reforzo educativo, adaptaranse aqueles aspectos do proceso de ensinanza-aprendizaxe susceptibles de modificación (tarefas, recursos, espazos, tempos, modalidade de avaliación) que permitan ao alumnado a adquisición dos resultados de aprendizaxe do módulo, requisito imprescindible para a superación do mesmo.

Para elo, adoptaranse as seguintes:

- Fomento do traballo práctico.
- Agrupamentos flexibles e ritmos de traballo distintos.
- Creación dun ambiente de traballo que favoreza a autonomía resolutiva de situacións reais (individual e en grupo).
- Actividades de reforzo en grupos pequenos.
- Metodoloxías diversas nas formas de enfocar as exposicións e as actividades.
- Identificación dos contidos básicos.

A moodle (aula virtual) que poñeremos a disposición do alumnado é un recurso de primeira orde para a atención ós alumnos con necesidades de apoio educativo, pois permite á docente guiar e facer un seguimento das actividades levadas a cabo polo alumno.

9. Aspectos transversais

Programación da educación en valores

Ao longo do presente módulo e durante todo o curso traballaranse diferentes aspectos relacionados coa educación en valores. Deste modo, teranse en conta non só os contidos recollidos explicitamente no currículo do módulo, senón tamén aqueles vinculados directa ou indirectamente coas competencias profesionais asociadas ao mesmo. Esta centrarase nos seguintes aspectos:

- ✓ Educación moral e cívica: promovendo actitudes de: Respecto ás regras da democracia, as leis e as opinións diferentes ás propias; Respecto aos trazos diferenciais dos individuos (idade, sexo, relixión, profesión, lugar de nacemento, etcétera); Respecto das opinións, ideas e valores doutras persoas nos ámbitos educativo e laboral, e comportamento coherente co respecto manifestado.
- ✓ Educación para a igualdade: Os contidos relacionados coa educación para a igualdade estarán presentes durante todo o proceso educativo. A través deles promoverase a aceptación das diferenzas e a non discriminación por razón de sexo, orixe, crenzas ou calquera outra circunstancia. No centro educativo ten un documento de actuación para a educación para igualdade.
- ✓ Educación para a paz: As actividades de ensino e aprendizaxe terán lugar en contextos de grupo, caldos de cultivo para a xeración de conflitos.
- ✓ Educación para o consumidor: Ao longo do curso promoverase que o alumnado adquira as destrezas necesarias para practicar un consumo consciente e responsable, sobre todo no uso dos recursos no laboratorio.
- ✓ Educación ambiental propiciando as actitudes e valores seguintes: Sensibilidade pola orde, a limpeza do lugar de traballo e do material utilizado; Sensibilidade ante o posible esgotamento das materias primas e estímulo da reciclaxe dos materiais que se utilicen en clase/no laboratorio ou no fogar.
- ✓ Educación para a saúde, favorecendo o seu desenvolvemento integral a través de: Recoñecemento e valoración da importancia de dispoñer dunha contorna de traballo equilibrado e saudable;

Actividades complementarias e extraescolares

Poderanse realizar saídas educativas programadas polo departamento e polo centro segundo a dispoñibilidade dos centros de visitas e da dispoñibilidade do alumnado.